त्वया प्राप्तमिदं वीर दिव्यं नान्योऽर्हति विदं । समयस्तु त्वया रक्षो मुनिरुष्टो विशाम्यते ।
आचार्य्यदक्षिणां देहि ज्ञातिग्रामस्य पश्यतः । ददानीति प्रतिज्ञाते फाल्गुनेनाब्रवीद्गुरुः ।
युद्धेऽहं प्रतियोद्धव्यो युध्यमानस्त्वयाऽनघ। तथेति च प्रतिज्ञाय द्रोणाय कुरुपुङ्गवः। उपसङ्गृह्य चरणौ स प्रायादुत्तरां दिशं।
स्वभावादगमच्छब्दो महीं सागरमेखलां। अर्जुनस्य समो लोके नास्ति कश्चिद्धनुर्धरः। ५५१०
गदायुद्धेऽसियुद्धे च रथयुद्धे च पाण्डवः। पारगश्च धनुर्युद्धे बभूवाथ धनञ्जयः।
नीतिमान्सकलां नीतिं विबुधाधिपतेस्तदा। अवाप्य सहदेवोऽपि भ्रातॄणां वर्तते वशे।
द्रोणेनैव विनीतश्च भ्रातॄणां नकुलः प्रियः। चित्रयोधी समाख्यातो बभूवातिरथोदितः।
चित्रवर्षकृतयज्ञस्तु गन्धर्व्वाणामुपप्लवे। अर्जुनप्रमुखैः पार्थैः सौवीरः समरे हतः।
न शशाक वशे कर्त्तुं यं पाण्डुरपि वीर्य्यवान्। सोऽर्जुनेन वशीकृतो राजासीद्यवनाधिपः। ५५२५
अतीव बलसम्पन्नः सदा मानी कुरून्प्रति। वितुलो नाम सौवीरः शस्तः पार्थेन धीमता।
दत्तामित्रदृति ख्यातं संयोभे कृतनिश्चयं। सुमित्रं नाम सौवीरमर्जुनोऽदमयच्छरैः।
भीमसेनसहायश्च रथानामयुतञ्च सः। अर्जुनः समरे प्राच्यान्सर्व्वानेकरथोऽजयत्।
तथैवैकरथो गत्वा दक्षिणामजयद्दिशं। धनौघं प्रापयामास कुरुराष्ट्रं धनञ्जयः।
एवं सर्व्वे महात्मानः पाण्डवा मनुजोत्तमाः। परराष्ट्राणि निर्जित्य स्वराष्ट्रं वर्द्धयुः पुरा। ५५४०
ततो बलमतिख्यातं विज्ञाय दृढधन्विनां। दूषितः सहसा भावो धृतराष्ट्रस्य पाण्डुषु।
स चिन्तापरमो राजा न निद्रामलभन्निशि।
इत्यादिपर्व्वणि सम्भवपर्व्वणि धृतराष्ट्रचिन्तायामूनचत्वारिंशदधिकशततमोऽध्यायः॥ १३९ ॥
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ श्रुत्वा पाण्डुसुतान्वीरान् बलोद्रिक्तान्महौजसः। धृतराष्ट्रो महीपालश्चिन्तामगमदातुरः।
तत आहूय मन्त्रज्ञं राजशास्त्रार्थवित्तमं। कणिकं मन्त्रिणां श्रेष्ठं धृतराष्ट्रोऽब्रवीद्वचः।
॥ धृतराष्ट्र उवाच॥ उत्सिक्ताः पाण्डवा नित्यं तेभ्योऽस्मयि द्विजोत्तम। तत्र मे निश्चिततमं सन्धिविग्रहकारणं। कणिक त्वं ममा चक्ष्व करिष्ये वचनं तव। ५५५०
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ स प्रसन्नमनास्तेन परिपृष्टो द्विजोत्तमः। उवाच वचनं तीक्ष्णं राजशास्त्रार्थदर्शनः।
॥ कणिक उवाच ॥ शृणु राजन्निदं तत्र प्रोच्यमानं मयाऽनघ। न मेऽभ्यसूया कर्त्तव्या श्रुत्वैतत्कुरुसत्तम।
नित्यमुद्यतदण्डःस्यान्नित्यं विवृतपौरुषः। अच्छिद्रच्छिद्रदर्शी स्यात्परेषां विवरानुगः।
नित्यमुद्यतदण्डाद्धि भृशमुद्विजते जनः। तस्मात्सर्व्वाणि कार्य्याणि दण्डेनैव विधारयेत्।
नास्य च्छिद्रं परः पश्येच्छिद्रेण परमन्वियात्। गूहेत्कूर्म्म इवाङ्गानि रक्षेद्विवरमात्मनः। ५५६०
नासम्यक् कृतकारी स्यादुपक्रम्य कदाचन। कण्टको ह्यपि दुश्छिन्न आस्रावं जनयेच्चिरं।
वधमेव प्रशंसन्ति शत्रूणामपकारिणां। सुविदीर्णं सुविक्रान्तं सुयुद्धं सुपलायितं।
आपद्यापदि काले च कुर्व्वीत न विचारयेत्। नावज्ञेयो रिपुस्तात दुर्ब्बलोऽपि कथञ्चन। अल्पोऽप्यग्निर्व्वनं कृत्स्नं दहत्याश्रय सञ्चयात्।